# ʿATIQOT

VOLUME 71

ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
JERUSALEM 2012

*'Atiqot*
Publications of the Israel Antiquities Authority

Editor-in-Chief: Judith Ben-Michael

Series Editor: Rachel Kudish-Vashdi

English Editors: Yaakov Eitan
Miriam Feinberg Vamosh
Shoshana Israeli
Lori Lender
Debbie Manor
Shelley Sadeh
Aviva Schwarzfeld

Hebrew Editors: Shulamit Hadad
Shoshana Israeli

Editorial Coordinator: Aviva Schwarzfeld

Cover Illustrations
English: An Engarved Carnelian Gem from Bet She'an
(Photography: Clara Amit)
Hebrew: A Lead Inlay Adorned with Vine Tendrils from Khirbat el-Thahiriya
(Photography: Clara Amit)

Typesetting and Layout: Ira Perova, Hagar Maimon and Ann Abuhav
Production: Ira Perova
Preparation of Illustrations: Natalia Zak, Irina Berin and Elizabeth Belashov

Plates and Printing: Art Plus Ltd., Jerusalem

© 2012, the israel antiquities authority
POB 586, Jerusalem 91004
ISBN 978–965–406–339–5
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

CONTENTS


| | | |
|---|---|---|
| Khirbat Za‘kuka: An Iron Age I Site between Jerusalem and Bethlehem | Emanuel Eisenberg | 1* |
| The Pottery and Stone Objects from a Roman-Period Farmstead at El-Qabu, South of Ashqelon | Yehudah Rapuano | 21* |
| The Glass Finds from a Roman-Period Farmstead at El-Qabu, South of Ashqelon | Natalya Katsnelson | 29* |
| The Coins from a Roman-Period Farmstead at El-Qabu, South of Ashqelon | Robert Kool | 35* |
| The Glass Vessels from Ḥorbat ‘Illin (Upper) | Natalya Katsnelson | 47* |
| The Early Islamic Glass Finds from Khirbat el-Thahiriya | Ruth E. Jackson-Tal | 57* |
| The Coins from Khirbat el-Thahiriya | Robert Kool | 73* |
| The Archaeozoological Finds from Khirbat el-Thahiriya | Moshe Sade | 79* |
| An Engraved Carnelian Gem from Nysa-Scythopolis (Bet She’an) | Gabriel Mazor | 83* |
| A Graeco-Egyptian Amulet from Nysa-Scythopolis (Bet She’an) | Gabriel Mazor | 89* |
| A Hydraulic Construction of the Mamluk Period at El-Madahil, Northeast of the Ḥula Valley | Hervé Barbé | 93* |


*Summaries of the Hebrew Section*


| | | |
|---|---|---|
| A Roman-Period Farmstead at El-Qabu, South of Ashqelon | Ofer Sion | 111* |
| Ḥorbat ‘Illin (Upper): Rock-Cut Installations from the Late Hellenistic and Early Roman Periods, and Remains of a Settlement from the Byzantine and Early Islamic Periods | Shlomit Weksler-Bdolah | 112* |
| The Coins from Ḥorbat ‘Illin (Upper) | Helena Sokolov | 117* |
| A Building and an Olive Press from the Byzantine–Abbasid Periods at Khirbat el-Thahiriya | Elena Kogan-Zehavi and Shulamit Hadad | 118* |

| | | |
|---|---|---|
| Inscribed Stone Anchors from Ashqelon: Finds from Underwater Surveys | Ehud Galili, Gerald Finkielsztejn, Josef Ayalon and Baruch Rosen | 121* |
| Millstones and Oil-Press Weights for Stabilizing Slipways from the Seabed Opposite Tel Ashqelon | Ehud Galili and Baruch Rosen | 123* |
| *The Hebrew Section* | | 1–137 |

ABBREVIATIONS

| | |
|---|---|
| AASOR | Annual of the American Schools of Oriental Research |
| *ADAJ* | *Annual of the Department of Antiquities of Jordan* |
| *'Atiqot* (*ES*) | English Series |
| *'Atiqot* (*HS*) | Hebrew Series |
| *BAIAS* | *Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society* |
| *BAR* | *British Archaeological Reports* |
| BAR Int. S. | British Archaeological Reports (International Series) |
| *BASOR* | *Bulletin of the American Schools of Oriental Research* |
| *ESI* | *Excavations and Surveys in Israel* |
| *HA* | *Ḥadashot Arkheologiyot* |
| *HA–ESI* | *Ḥadashot Arkheologiyot—Excavations and Surveys in Israel* (from 1999) |
| IAA Reports | Israel Antiquities Authority Reports |
| *IEJ* | *Israel Exploration Journal* |
| *IJNA* | *The International Journal of Nautical Archaeology and Underwater Exploration* |
| *INJ* | *Israel Numismatic Journal* |
| *JAOS* | *Journal of the American Oriental Society* |
| JDS | Judean Desert Series |
| *JGS* | *Journal of Glass Studies* |
| *JRA* | *Journal of Roman Archaeology* |
| *JSOT* | *Journal for the Study of the Old Testament* |
| *LA* | *Liber Annuus* |
| NEAEHL | E. Stern and A. Lewinson-Gilboa eds. *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land.* Jerusalem 1993. |
| OIP | Oriental Institute Publications |
| *PEQ* | *Palestine Exploration Quarterly* |
| *QDAP* | *Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine* |
| *RB* | *Revue Biblique* |

# עתיקות

כרך 71

רשות העתיקות
ירושלים התשע"ג

עתיקות
פרסומי רשות העתיקות

עורכת ראשית: יהודית בן־מיכאל

עורכת הסדרה: רחל קודיש־ושדי

עריכה עברית: שולמית חדד
שושנה ישראלי

עריכה אנגלית: יעקב איתן
שושנה ישראלי
לורי לנדר
דבורה מנור
מרים פיינברג ומוש
שלי שדה
אביבה שוורצפלד

רכזת מערכת: אביבה שוורצפלד

איורי עטיפה
עברית: שיבוץ מעוטר בשריגי גפן מעופרת מח׳ירבת אל־ט׳הירייה (צילום: קלרה עמית)
אנגלית: גמה מעוטרת מקרניאול מבית שאן (צילום: קלרה עמית)

סדר ועיצוב: אירה פרובה, הגר מימון ואן אבוהב
הבאה לדפוס: אירה פרובה
הכנת איורים לדפוס: נטליה זק, אירינה ברין ואליזבט בלשוב

לוחות ודפוס: ארט פלוס בע״מ, ירושלים

© כל הזכויות שמורות לרשות העתיקות
ת״ד 586, ירושלים 91004
ISBN 978–965–406–339–5
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

## תוכן העניינים


| | | |
|---|---|---|
| בית חווה מהתקופה הרומית באל־קבו, מדרום לאשקלון | עפר שיאון | 1 |
| חורבת עילין (עלית): מתקנים חצובים מהתקופות ההלניסטית המאוחרת והרומית הקדומה ושרידי יישוב מהתקופות הביזנטית והאסלאמית הקדומה | שלומית וקסלר־בדולח | 13 |
| המטבעות מחורבת עילין (עלית) | הלנה סוקולוב | 77 |
| מבנה ובית בד מהתקופות הביזנטית–העבאסית בח׳ירבת אל־ט׳הירייה | אלנה קוגן־זהבי ושולמית חדד | 81 |
| עוגני אבן הנושאים כתובות וחריתות שנמצאו בסקרים תת־ימיים בחוף אשקלון | אהוד גלילי, ג׳רלד פינקלשטיין, יוסף אילון וברוך רוזן | 113 |
| אבני רחיים ומשקולות בית בד לעיגון מִמְשִׁים לספינות מקרקעית הים מול תל אשקלון | אהוד גלילי וברוך רוזן | 129 |


## החלק האנגלי


| | | |
|---|---|---|
| ח׳ירבת זעקוקה: אתר מתקופת הברזל 1 בין ירושלים לבית לחם | עמנואל אייזנברג | *1 |
| כלי החרס והאבן מבית חווה מהתקופה הרומית באל־קבו, מדרום לאשקלון | יהודה רפיואנו | *21 |
| כלי הזכוכית מבית חווה מהתקופה הרומית באל־קבו, מדרום לאשקלון | נטליה כצנלסון | *29 |
| המטבעות מבית חווה מהתקופה הרומית באל־קבו, מדרום לאשקלון | רוברט קול | *35 |
| כלי הזכוכית מחורבת עילין (עלית) | נטליה כצנלסון | *47 |
| ממצא הזכוכית מהתקופה האסלאמית הקדומה מח׳ירבת אל־ט׳הירייה | רות א׳ ג׳קסון־טל | *57 |
| המטבעות מח׳ירבת אל־ט׳הירייה | רוברט קול | *73 |
| הממצא הארכיאוזואולוגי מח׳ירבת אל־ט׳הירייה | משה שדה | *79 |
| גמה מעוטרת מקרניאול מניסה־סקיתופוליס (בית שאן) | גבי מזור | *83 |
| קמע גרקר־מצרי מניסה־סקיתופוליס (בית שאן) | גבי מזור | *89 |
| מתקן הידראולי מהתקופה הממלוכית באל־מדהיל, מצפון־מזרח לעמק החולה | חיים ברבה | *93 |